

EXPUNERE DE MOTIVE

Agenția SAPARD este o instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, organizată potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 142/2000, aprobată prin Legea nr. 309/2001, cu modificările și completările ulterioare, având ca obiect de activitate implementarea tehnică și financiară a Instrumentului special de preaderare pentru agricultura și dezvoltare rurală, denumit Programul SAPARD.

Programul SAPARD (Program Special de Pre-Aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală) constituie principalul instrument prin care Uniunea Europeană sprijină procesul de pre-aderare în domeniul agriculturii.

Conform Acordului Multianual de Finanțare încheiat între Guvernul României și Comisia Comunităților Europene, ratificat prin Legea nr. 316/2001, cu modificările și completările ulterioare, aproximativ 153 mil. EURO¹ sunt alocate anual României de Uniunea Europeană în perioada de alocare 2000 – 2006, pentru a facilita adoptarea legislației comunitare din domeniu și a îmbunătăți competitivitatea sectorului agricol. S-au ratificat, de asemenea, acordurile anuale de finanțare pentru anii bugetari 2000, 2001, 2002 și 2003. Semnarea Acordurilor reprezintă angajarea asistenței financiare pentru România din bugetul comunitar.

Până în acest moment, Agenția SAPARD a obținut acreditarea a șase măsuri, dintre care trei au ca beneficiari direcți operatorii economici din sectorul privat, respectiv măsura 1.1 “Îmbunătățirea marketingului și prelucrării produselor agricole și piscicole”, măsura 3.1 – “Investiții în exploatațile agricole” și măsura 3.4 – “Dezvoltarea și diversificarea activităților economice pentru generarea de activități multiple și venituri alternative”. Pana la sfârșitul anului în curs un număr de alte patru măsuri urmează a fi acreditate, dintre care măsura 3.5 - “Silvicultura” prezintă aceleași particularități în ceea ce privește categoriile de beneficiari și de investiții.

În cadrul măsurilor menționate, necesarul de cofinanțare privată a proiectelor este de minim 50% din valoarea eligibilă a proiectului (excepție făcând submăsurile “zahăr” și “semințe oleaginoase” din cadrul măsurii 1.1, unde rata de cofinanțare privată este de minim 70%). Trebuie menționat că modalitățile de asigurare a cofinanțării în cadrul Programului SAPARD se pot realiza fie din surse proprii, fie din surse atrase, precum și faptul că Programul SAPARD funcționează pe principiul rambursării de cheltuieli efectiv realizate și nu pe cel al avansurilor spre decontare. Având în vedere cele menționate, prezența activă a băncilor comerciale în finanțarea proiectelor SAPARD este esențială pentru elaborarea și implementarea de proiecte viabile, într-un ritm care să asigure absorbția fondurilor comunitare alocate respectivelor măsuri.

¹ Prețuri curente 2000.

Deși Agenția SAPARD a venit în sprijinul potențialilor beneficiari ai Programului SAPARD prin încheierea de protocoale cu 28 de bănci comerciale în vederea acordării de credite pentru cofinanțare, având ca obiect acceptarea unor instrumente comune de lucru, implicarea băncilor, cu câteva excepții, este relativ minoră, fie din cauza rentabilității reduse a sectorului agricol și agro-alimentar, a gradului mare de risc, fie din lipsă de atractivitate față de garanțiile beneficiarilor din domeniul agriculturii, industriei alimentare sau altor domenii conexe dezvoltării rurale.

Această stare de fapt ar putea genera consecințe negative majore, care constau în imposibilitatea producătorilor agricoli și a procesatorilor din domeniul industriei alimentare de a se alinia la standardele de calitate, și competitivitate ale Uniunii Europene, cu consecința diminuării semnificative a viitoarelor alocări financiare de care va beneficia România din partea Uniunii Europene.

Un argument elocvent pentru demonstrarea necesității stringente de adoptare a unor măsuri stimulative în vederea accelerării absorbției fondurilor alocate prin Programul SAPARD, este reprezentat de nivelul redus de angajamente încheiate, comparativ cu valoarea alocărilor financiare anuale scadente la plată în anul 2006, respectiv de 65% din totalul fondurilor disponibile în vederea contractării, în care ponderea majoră (cca. 75%) o reprezintă proiectele de infrastructură locală. Concluzia este alarmantă, în sensul că nu au fost identificate soluțiile de ordin economic și legislativ care să faciliteze accesul beneficiarilor privați la proiectele SAPARD, iar în subsidiar la obținerea cofinanțării. În acest context, atât beneficiarii potențiali, cât și băncile comerciale solicită cu insistență soluții pentru creșterea gradului de atractivitate a garanțiilor pentru creditele de cofinanțare.

Ținând cont de cele mai sus prezentate, se poate afirma cu deplin temei că, în situația în care statul român, prin aplicarea unui management financiar excesiv prudential, își păstrează dreptul de creditor privilegiat (de rangul întâi) asupra activelor ce urmează a fi achiziționate în cadrul proiectelor SAPARD prin interzicerea expresă adresată beneficiarilor de a garanta eventualele credite de cofinanțare cu aceste active, măsura se dovedește de natură a restricționa accesul acestora la finanțarea bancară, cu consecințele negative mai sus menționate.

Prin prezenta ordonanță statul român acordă beneficiarilor de proiecte SAPARD facilitatea de garantare a creditelor de cofinanțare cu activele care urmează a fi achiziționate, prin asumarea riscului de nerecuperare a fondurilor plătite necuvenit ca urmare a neregularităților, în condițiile în care instituțiile de creditare devin astfel creditori privilegiați. Creșterea preconizată a volumului de angajamente prin Programul SAPARD va avea cu certitudine un impact pozitiv la nivelul întregului sistem economic național, inclusiv asupra încasărilor la bugetul de stat, care va compensa riscul financiar asumat în cadrul mecanismului propus.

Având în vedere prevederile art. 14, pct. 2.8, din secțiunea A a anexei nr. 1 la Acordul Multianual de Finanțare, ratificat prin Legea 316/2001, “.....orice contribuție financiară în sarcina Comunității....va fi anulată la sfârșitul celui de-al doilea an ce urmează înregistrării sale în registrul debitorilor și dedusă din următoarea cerere de plată” și luând în considerare faptul că primele debite

constituite și nerecuperate au fost înregistrate în registrul debitorilor al Agenției SAPARD la începutul anului curent, efortul financiar potențial al statului ca urmare a acordării facilității de garantare a creditelor de cofinanțare cu activele ce urmează a fi achiziționate prin ordonanță va afecta exercițiul bugetar național începând cu anul 2007.

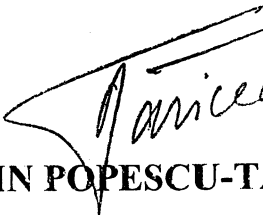

Estimăm că impactul financiar asupra bugetului național începând cu 2007 se va situa în linia mediilor europene ale raportului sume atrase/plăți eronate, respectiv 1 – 2 %.

Această previziune este întărită și de raportul de audit financiar al organismului de certificare pentru Programul SAPARD pentru anul 2004, în care Curtea de Conturi constată un impact financiar nesemnificativ în cadrul măsurilor cu beneficiari privați.

Prin recenta modificare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/1999 cu privire la gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente acestora, efectuată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56/2005, a fost clarificat regimul preluării la datoria publică a debitorilor ce nu vor putea fi recuperate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței privind accelerarea absorbției fondurilor SAPARD prin garantarea creditelor de cofinanțare cu activele achiziționate în cadrul proiectelor SAPARD, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU